

فصلنامه قرآن و قرائت، سال دوم، شماره چهارم

تابستان 1400

(ویژه نامه)

بسم الله الرحمن الرحيم

فصلنامه قرآن و قرائت

سال دوم، شماره چهارم، تابستان 1400

صاحب امتیاز: دکتر مجید ابراهیمیان

مدیر مسئول و سردبیر: دکتر مجید ابراهیمیان

دبیر تخصصی: دکتر سید عبدالله هاشمی

اعضای هیات تحریریه:

دکتر سید عبدالله هاشمی (مدرس حوزه و دانشگاه)

دکتر مجید ابراهیمیان (مدرس دانشگاه)

مهندس امین عامر

نشانی: گیلان، شهرستان فومن، خیابان چهارم دی،

بعد از میدان شیون فومنی، ساختمان عامر، طبقه سوم

مدیر داخلی نشریه و مسئول فنی سایت: مهندس امین عامر

سایت: www.qforghan.ir

پست الکترونیک:

شماره تماس: 09111869644

این نشریه در تاریخ 1399/8/26 دارای مجوز از

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده و در حال انتشار نخستین شماره ها

برای دریافت درجه علمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

فصلنامه قرآن و قرائت

سال دوم، شماره چهارم، تابستان 1400

راهنمای نویسندگان

مقاله ارسالی دارای نوآوری و نگاهی نو باشد. همچنین دارای ساختار استدلالی، تتبع و استفاده از منابع متعدد اصلی و دسته اول باشد. مقاله ارسالی به نشریه قرآن و قرائت، نباید قبلاً در نشریه دیگری به چاپ رسیده یا در نوبت چاپ باشد.

حجم مقاله: تعداد واژگان مقاله: بیشتر از 6000 واژه نباشد، تعداد کلیدواژه‌ها: 3 تا 5 کلیدواژه

تعداد واژگان چکیده: بیش از 200 واژه نباشد (چکیده باید شامل هدف، مسأله یا سؤال اصلی پژوهش، روش‌شناسی و نتایج مهم پژوهش باشد).

متن مقاله با خط 14 B Lotus باشد.

مقاله شامل عنوان، مقدمه، بحث اصلی، نتیجه و منابع باشد.

شیوه نگارش مقاله مطابق با دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی بوده، قواعد ویراستاری در آن رعایت شده باشد.

مشخصات کامل نویسنده، نام و نام خانوادگی، درجه علمی، سمت، آثار به چاپ رسیده، تاریخ تولید (برای مستندسازی)، تاریخ ارسال، نشانی کامل پستی، پست الکترونیک و شماره تلفن، همراه با مقاله ارسال شود.

فهرست منابع در آخر مقاله به ترتیب الفبایی نام خانوادگی نویسنده به شکل ذیل تنظیم گردد:

1- برای کتاب: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده تاریخ انتشار. نام کتاب (ایتالیک). نام مترجم یا سایر افراد دخیل. محل انتشار: نام ناشر، نوبت چاپ.

مثال: معرفت، محمدهادی (1428 ق). *التمهید فی علوم القرآن*. قم: موسسه فرهنگی انتشاراتی التمهید، چاپ پنجم. ج 2.

2- برای مقاله: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده تاریخ انتشار. عنوان مقاله. نام مترجم یا سایر افراد دخیل. نام نشریه، دوره یا سال انتشار، شماره مجله، شماره صفحه ابتدا و انتهای مقاله.

مثال: بابایی، آریا (1385 ش). «جستجوی سلیم بن قیس هلالی»، در: مطالعات اسلامی، پاییز 1389 ش، 72، ص 13-54.

قرآن و نهج البلاغه به ترتیب در ابتدای بخش منابع درج شده و در ردیف الفبایی قرار نمی گیرند. ارجاع به منابع در متن مقاله، به این گونه باشد که پس از نقل مطلب، نام خانوادگی پدیدآورنده، تاریخ چاپ، شماره جلد (در صورت لزوم) و صفحه موردنظر در داخل پرانتز ذکر شود؛ مانند: (مطهری، 1358 ش: ج 1، ص 100) یا (مطهری، 1358: 100/1).

در ترجمه ها ارسال متن اصلی ضروری است. مقاله ارسالی در صورت تأیید یا عدم تأیید، بازگردانده نمی شود. کارشناسان متخصص مربوط، مقالات را داوری و انتخاب می کنند. مسئولیت مطالب هر مقاله، از هر نظر، به عهده نویسنده است. نشریه قرآن و قرائت مطالب رسیده را ویرایش علمی، محتوایی، ادبی و فنی می کند.

سخن سردیبر و مدیرمسئول

ستایش مخصوص خداوندی است که ستایشگران از مدحش عاجزند هم اوست که افکار بلند و ژرفاندیش، کنه ذاتش را درک نکنند و غواصان دریای علوم و دانش‌ها، دستشان از پی بردن به کمال هستیش کوتاه گردد، یعنی آن‌کس که برای صفاتش حدی نیست و اوصاف کمالش را توصیف نتوان کرد، و برای ذاتش وقتی معین و سرآمدی مشخص نتوان نمود، مخلوقات را با قدرتش آفرید. سرآغاز دین، معرفت اوست، و کمال معرفتش تصدیق ذات او، و کمال تصدیق ذاتش، توحید و شهادت بر یگانگی اوست، و کمال توحید و شهادت بر یگانگی او اخلاص است، و کمال اخلاصش آن است که وی را از صفات ممکنات پیراسته دارند. آن‌کس که خدای را به صفات ممکنات توصیف کند وی را به چیزی مقرون دانسته و تعدد در ذات او قائل شده و اجزایی برای او تصور کرده و کسی که چنین کند وی را نشناخته است. خدای متعال همواره بوده است و از چیزی به وجود نیامده، و وجودی است که سابقه عدم برای او نیست، با همه‌چیز هست، اما نه این‌که قرین آن باشد، و مغایر با همه‌چیز است، اما نه اینکه از آن بیگانه و جدا باشد، انجام دهنده است اما نه اینکه حرکات و ابزاری داشته باشد. وی غایتمند و هوشمند و صاحب اراده است. خداوند متعال هرگز بندگان خود را از پیامبران مرسل و کتب آسمانی و با دلیلی قاطع و با راهی مستقیم خالی نگذارده است. به همین حال قرن‌ها گذشت، و روزگاران سپری شد تا این‌که خداوند سبحان برای وفای به وعده خود و کامل گردانیدن نبوت، حضرت محمد (ص) رسول خویش را مبعوث ساخت، کسی که از همه پیامبران برای بشارت به آمدنش پیمان گرفته‌شده بود، نشانه‌هایش مشهور و میلادش پسندیده بود، در آن روز مردم دارای مذاهب پراکنده و خواسته‌های ضدونقیض و جمعیت‌هایی متشت بودند، عده‌ای خدای را به مخلوقش تشبیه می‌کردند، گروهی ملحد بودند و جمعی معبودهای دیگری غیر از خدای یگانه داشتند؛ اما او به وسیله قرآن آن‌ها را از گمراهی نجات داد و هدایت نمود. قرآن یگانه کتاب آسمانی است که از بدو نزول تاکنون و برای همیشه سلامت و اصالت خویش را حفظ کرده و خواهد کرد بحث درباره این کتاب مقدس یک ضرورت خداشناسی است تا از نزدیک با کلمات و گفتار ناب الهی آشنا شویم.

فصلنامه قرآن و قرائت با رعایت استانداردهای تحقیقات علمی، عرصه‌ای برای حضور اندیشمندان و پژوهشگران ارجمند دانشگاهی و حوزوی است و به دنبال ایجاد کرسی مکتوب نظریه‌پردازی در مسائل فکری و اعتقادی، قرآنی و قرائت و مجموعه معارف اسلامی می‌باشد؛ بنابراین از تضارب آراء و اندیشه‌ها استقبال کرده و از گرایش‌های مختلف فکری دعوت به عمل می‌آورد تا با حضور عالمانه در تولید و نقد اندیشه سهمیم باشند.

تابستان 1400

مدیرمسئول و سردبیر نشریه قرآن و قرائت

دکتر مجید ابراهیمیان کپورچال

حدود الحان قرائت از دیدگاه پیامبر(ص)/ آمیختن آهنگ قدسی با لحن عرب

گروه دانشگاه: به گفته مولف پایان نامه برگزیده در جشنواره ملی پایان نامه های قرآنی، با توجه به روایت پیامبر(ص)، در قرائت قرآن باید آهنگ قدسی را به یک نسبتی با لحن عربی درآمیخت.

مجید ابراهیمیان کپورچال، مدرس دانشگاه آزاد و جزو نفرات برگزیده در سیزدهمین جشنواره ملی پایان نامه های قرآنی در گفت و گو با بیان اینکه فعالیت های قرآنی خود را از سال ۱۳۷۵ شروع کردم، گفت: از همان سال که فعالیت های قرآنی ام را شروع کردم، در همان روستای محله مان جلسات قرآنی در مسجد برگزار و از اساتیدی استفاده می کردیم و این شروع کاری برای ما بود که در این عرصه ورود پیدا کنیم.

سردرگمی در زمینه حدود صوت و لحن میان قاریان

وی عنوان کرد: در این سال ها در بسیاری از مسابقات در مرحله شهرستانی، استانی و کشوری شرکت می کردم و مقامات متعددی می آوردم و با قاریان بین المللی جمهوری اسلامی و حتی قاریان کشور مصر گفت و گو و رابطه ای داشتیم. در جلسات تلاوت آنها شرکت می کردم و می دیدم که در جامعه قاریان و حافظان قرآن کریم یک فضایی ایجاد شده بود و در واقع در زمینه صوت و لحن و الحان قرائت قرآن یک

سر درگمی وجود داشت. مثلاً با توجه به بعضی روایات، آیات و سیره معصومین(ع) می‌گفتند که ما می‌توانیم با هر لحن و آهنگی قرآن را بخوانیم. در مورد بعضی از قاریان بین‌المللی که تلاوت آنها از شبکه‌های ما پخش می‌شد و حتی بعضی از مصری‌ها می‌دیدیم که بعضی از اساتید ما و کسانی که تحصیلات دانشگاهی داشتند، ایراد می‌گرفتند و می‌گفتند این تلاوت در شأن قرآن نیست؛ اما این تلاوت در شأن قرآن هست اما مرز، حدود و ضوابط مشخص‌کننده وجود ندارد. این دغدغه‌ای بود که هم برای خودم بود و هم برای جامعه قرآنی.

وی با بیان اینکه چنین فضای سردرگمی ایجاد شده بود و اکثر کارگاه‌های آموزشی هم که برگزار می‌کردند در هاله‌ای از ابهام بود، گفت: برای خود جامعه قاری قرآن این قضیه مشخص شده نبود و نه تنها در ایران، بلکه در کشور مصر نیز چنین فضایی ایجاد شده بود.

وی افزود: نزدیک ۵ سال پیش به مدد الهی و عنایت چهارده معصوم(ع) درصدد رفع این سردرگمی‌ها برآمدم. شروع این کار در سال ۱۳۹۱ بود که به مکه و مدینه منوره مشرف شده بودم. در مدینه با پیامبر(ص) عهد بستم که در این قضیه من را کمک کند تا بتوانم در رفع حالت سردرگمی و ابهام چنین فضایی که در جامعه قاریان قرآن ایجاد شده و روز به روز هم زیاده‌تر می‌شود کمک کنم و اثر قابل توجهی داشته باشم. در آن زمان دانشجوی ترم یک کارشناسی ارشد در دانشگاه اصول‌الدین بودم. نزدیک به دو سال پیش فضایی برای من ایجاد شد و از همان مقطع شروع چنین کاری را شروع کردم.

وی با بیان اینکه در مرحله طرح موضوع، این موضوع چندین بار به شورای دانشکده می‌رفت و برگشت می‌خورد، گفت: موضوع سنگینی بود و حتی درباره استاد راهنما مشقت بسیاری کشیدیم؛ چرا که باید شخصی را پیدا می‌کردیم که پیرامون پایان‌نامه قرائت قرآن از نظر ضوابط موسیقایی در صوت و لحن هم یک شخصیت آکادمیک و علمی در سطح دکتری و استاد کامل باشد و از آن سمت هم باید شخصیتی می‌بود که در زمینه تلاوت قرآن در بحث صوت و لحن، خودش خواننده و قاری قرآن باشد. چندین مورد این فضا تغییر کرد و در نهایت به استاد محمدهادی لسانی فشارکی رسیدیم که یک فضای علمی وسیعی را برای من باز کرد. از ایشان و همچنین از مشاور پایان‌نامه‌ام ملیحه سادات سیدرضا و لطفی‌نیا که از قراء بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران هستند تقدیر و تشکر می‌کنم که در این زمینه من را خیلی کمک کردند. این بود که در واقع کار را در اواسط سال ۹۱ شروع کردیم.

وی ادامه داد: کار بزرگ و نویی بود و چنین فضایی از قرن دوم هجری تا الان در جهان اسلام بی‌سابقه بود و در این زمینه که یک حدود و ضوابطی مشخص شود کار نشده بود، اگر بوده به شکل جزئی بوده است. از بزرگان قرائت کتاب‌های بسیاری داریم که از قرون گذشته باقی مانده است مثل ابن جزری که شخصیت بسیار بزرگی است که کتاب‌های قرائت، تجوید، النشر قرائت عشر از آثار این بزرگوار است. در مورد چنین

مطلبی که من روی آن کار کردم چیزی در حدود سه، چهار، پنج صفحه به صورت کلی کار شده است، افرادی مثل شیخ حسنی عثمان معاصر هستند اینها به صورت کلی و به صورت چندین صفحه روی آن بحث کرده‌اند گذرا از آن گذشته‌اند اما من آمدم ورود کردم به این قسمت که ما این را گسترش و بسط بدهیم که آداب قرائت قرآن و این ضوابط و آن حدود موسیقایی آن در صوت و لحن به چه صورت است آیا می‌توانیم با هر نوع آهنگی با هر نوع ملودی آیات قرآن را بخوانیم آیا باید مرز مشخصی داشته باشیم یا نداشته باشیم.

وی گفت: در این پایان‌نامه با عنوان «آداب قرائت قرآن و ضوابط موسیقایی آن در صوت و لحن» خود قرائت، تلاوت و ترتیل قرآن را با توجه به آیاتی که وجود دارد بررسی کردیم و از تفاسیر مختلف از قرن دوم تا قرن پانزده هجری براین اساس که دیدگاه‌های مختلف اهل تسنن و تشیع و خود کلمه صوت و لحن از دیدگاه خود آیات قرآن کریم و از دیدگاه روایات و همچنین سیره معصومین (ع) استفاده کردیم، در واقع یک بررسی کلی در مورد اینکه یک نسبتی وجود دارد و یک اشتراکاتی وجود دارد بین موسیقی و تلاوت قرآن با توجه به روایت معروف پیامبر (ص) وجود دارد، کردیم که قرآن را به الحان عربی بخوانید. با توجه به بررسی‌های که کردیم لحن این آهنگ موسیقی، ملودی است اینکه با ملودی و آهنگ عرب بخوانید یعنی یک نسبتی را به نسبت آهنگ قدسی با آهنگ عربی درآمیزید. در این بحث موسیقی تلاوت قرآن را بررسی کردیم که اصلاً به چه صورت است آیا در موسیقی آوازی الان کاملاً تطبیق دارد یا اشتراکاتی دارد یا یک چیز جدا است که آن چیزی که در واقع ما استنباط کردیم این است که در واقع تلاوت قرآن با موسیقی آوازی یک اشتراکاتی دارد، به قول روح الله خالقی که از موسیقی‌دانان است می‌گوید موسیقی تلاوت قرآن از موقعیت ممتازی در موسیقی آوازی برخوردار است یعنی یک چیز فوق العاده می‌بینیم که جدا نیست؛ اما یک چیز برتر یا فوق العاده نسبت به موسیقی آوازی دارد. به ناچار در این جا به مبحث غناء ورود می‌کردیم و مشخص می‌کردیم که ما باید به چه صورت آیات قرآن را تلاوت کنیم این بود که در مبحث غنا از دیدگاه اهل سنت از قرن دوم هجری تا قرن پانزده و از دیدگاه اهل تشیع و علمای مختلف غنا را بررسی کردیم.

نتیجه کلی این مبحث

وی با اشاره به نتیجه کلی این مبحث، گفت: به این نتیجه رسیدیم که غنا را با توجه به دیدگاه‌های کلی بررسی کنیم. بعضی از علمای ما غنا را حرام می‌دانستند بعضی علمای غنا را به دو قسم حرام و مباح می‌دانستند که بعضی‌ها می‌گفتند حلال را بگویم مباح، بعضی‌ها می‌گفتند حلال، حالا این مبحث فقهی است یعنی غنا را بر دو حالت حرام و مباح داریم. در روایت معروف که از پیامبر (ص) آمده و روایت صحیحی

هم هست «قرأوا القرآن بلحون العرب وأصواتها، وإياكم ولحون أهل الكباثر والفسق، فإنه سيجيء من بعدى أقوام يرجعون بالقرآن ترجيع الغناء والرهبانيه، والنوح لا يجاوز حناجرهم، مفتونه قلوبهم، وقلوب الذين يعجبهم شأنهم» آن حضرت می‌فرماید که از الحان اهل فسق استفاده نکنید. از آهنگ‌های اهل فسق و گناهان کبیره یعنی منظور غنای حرام استفاده نکنید، می‌فرماید مثل کشیش‌ها قرآن را نخوانید. در مورد این حدیث بین بزرگان بحث شد. در مباحث رجالی و روایی یک بخشی است در اصول کافی که از کتب اربعه شیعه است به نام ترتیل قرآن به صوت احسن و با آواز خوش خواندن قرآن که در آن باب نزدیک به سیزده روایت در مورد خواندن قرآن با صوت و لحن و غیره وجود دارد.

مورد وثوق بودن روایت پیامبر(ص) در زمینه قرائت

وی با بیان اینکه به بررسی سندیت روایت پیامبر(ص) پرداختم، اظهار کرد: در این باب از بحث رجالی این را بررسی کردم که در این روایت که از پیامبر(ص) ذکر شده است، جزو روایات صحیح و موثق است یا ضعیف. به اجماع اهل شیعه حتی اهل سنت حتی با یک مقدار تغییر و تحول این روایت را صحیح دانسته‌اند. در این جا پیامبر(ص) مسیر مشخص کرده است می‌فرماید اگر می‌خواهید قرآن بخوانید با لحن عربی و با اصوات عربی آن را بخوانید. یک حدود و مرزی را مشخص کرده است مثل «یرجعون بالقرآن»، قرآن را با آهنگ‌های عرب بخوانید و از آهنگ‌های بدکاران و گناهان کبیره دوری کنید زیرا پس از من مردمانی می‌آیند که قرآن را در گلو بچرخانند و مانند خوانندگی و آوازه‌خوان‌ها و نوحه‌خوانی و خواندن کشیشان، دل‌های ایشان واران است و هر کس از آنها خوشش بیاید نیز دلش با آنهاست. در نهایت آن چیزی که به کلیت رسید این است که ما غنای مباح و غنای حرام داریم، در غنای مباح مثلاً ما در موسیقی آوازی چیزی داریم به نام چهچه و در غنای حرام هم چهچه می‌زنند الان چهچه چیزی شد که در غنای مباح هم هست آیا ما می‌توانیم در قرائت قرآن از چهچه استفاده کنیم در واقع در روایت و سیره معصومین(ع) به ما یک چیزی را هشدار می‌دهند که قرائت قرآن باید در ضوابط و حدودی مشخص بشود که غنای حرام نباشد و در محدوده غنای مباح هم یک حدود و محدودیتی داریم. مثلاً در تجوید در مد متصل و منفصل میزان مشخص است، وقتی حرکت‌ها بالا می‌رود اولویت بودن از متن مقدس گرفته می‌شود.

وی با ذکر این مورد که در تلاوت قرآن به‌خاطر مقدس بودن متن الهی باید شأنی برای آن در نظر بگیریم، گفت: مثلاً ما در موسیقی آوازی می‌بینیم یک کلمه را اینقدر کشش می‌دهند که معنای کلمه از یاد می‌رود. اما این کار را در تلاوت قرآن نداریم تجوید که از جود آمده همه مباحث و مسائل را مشخص کرده است، حدود مدها وجود دارد اندازه خاصی دارد وقتی از این اندازه‌های تجوید تجاوز می‌کنید به این سمت

می‌روید که دیگر معیار و ملاک شما شده موسیقی. باید در قرائت قرآن اول القای معنا و درک آن معنا را در نظر داشته باشیم. در کنار آن باید موسیقی هم استفاده کنیم اما وقتی ما اولویت را می‌گذاریم بر موسیقی در واقع آنجا جای سؤال داشت. چیزی که در ادوار تاریخ در این مدت وجود داشته این است که تلاوت مصری‌ها نسبت به دیگر کشورهای اسلامی برتری داشته است.

وی ادامه داد: در این پایان‌نامه، ادوار تاریخی مصر را هم بررسی کردیم و آن را به پنج گروه تقسیم کردیم؛ نسل اول مثل استاد محمد رفعت، استاد شعشاعی، نسل دوم شیخ مصطفی اسماعیل، عبدالباسط، محمد عبدالصمد، نسل سوم عبدالعزیز حصان، استاد راغب الغوش نسل چهارم شحات محمد انور، استاد احمد نعینع و نسل پنجم. در مورد قرائت ایران باید بگویم، الحمدلله به یاری و مدد انقلاب اسلامی و راهنمایی مقام معظم رهبری که هر ساله در ماه مبارک رمضان با قرائت دیداری دارند که فرمایشات واقعاً عمیق و راهنمایی‌های خوبی برای قراء بیان می‌کنند، الحمدلله این باعث شده که قرائت ما به جایی برسند که هم‌اکنون می‌بینیم از بسیاری از قاریان نسل پنجم مصر هم برتر هستند. این موضوع را نیز در این پایان‌نامه بررسی کرده‌ایم. با توجه به آن مطالبی که در مورد نحوه خواندن تلاوت قرآن گفته شد و آن چیزی که استنباط شد باید بدانیم به چه صورت تلاوت قرآن را انجام بدهیم. آن فضای نزدیک و تقریب به آیات و روایت و سیره معصومین(ع) را بیشتر در نسل اول و دوم مصر می‌توانیم پیدا کنیم، کم‌کم از نسل سوم، چهارم و پنجم به سمت اولویت دادن به موسیقی رفته، ممکن است در نسل سوم و چهارم رعایت شده باشد اما در نسل پنجم، تلاوت به سمت موسیقی رفته است. استاد محمد عمران از قاریان بود ایشان در عین اینکه قاری بود در واقع غنای دینی داشت خوانندگی است که با حالات موسیقی هم آشناست، ایشان یک خواننده تمام معناست، در واقع آلبوم موسیقی هم داشت وقتی قرآن را تلاوت می‌کرد متفاوت این کار را می‌کرد، الان متأسفانه در قرائت نسل جدید این را نمی‌بینیم و این را به عنوان دغدغه‌ای مطرح کرده‌ام، باید بازتاب تلاوت قرآن مشخص شود و از خوانش غیر قرآنی و غیر کلام قرآنی جدا شود.

وی با بیان اینکه تا فضای تحقیقاتی و پژوهشی ایجاد نشود بار علمی دانشجو بالا نمی‌رود، گفت: معمولاً دانشجو علاقه‌ای ندارد بیش از سه، چهار ماه وقت برای پایان‌نامه بگذارد، متأسفانه کم‌کاری از دانشجو است. دانشجوها در مقاطع مختلف یک مقدار از این مباحث فراری هستند، کسی که در مقطع کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث باید پایان‌نامه بدهد به اندازه‌ای که در آن فضا علم یاد گرفته، وقت نمی‌گذارد.

منابع:

کد خبر: ۱۴۷۴۴۲۸

تاریخ انتشار: ۲۷ آبان ۱۳۹۳ - ۰۸:۴۶

معارف « حوزه علمیه

<https://iqna.ir/fa/news/1474428/%D8%AD%D8%AF%D9%88%D8%AF-%D8%A7%D9%84%D8%AD%D8%A7%D9%86-%D9%82%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D8%AA-%D8%A7%D8%B2-%D8%AF%DB%8C%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%87-%D9%BE%DB%8C%D8%A7%D9%85%D8%A8%D8%B1%D8%B5-%D8%A2%D9%85%DB%8C%D8%AE%D8%AA%D9%86-%D8%A2%D9%87%D9%86%DA%AF-%D9%82%D8%AF%D8%B3%DB%8C-%D8%A8%D8%A7-%D9%84%D8%AD%D9%86-%D8%B9%D8%B1%D8%A8>

